

GENERALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

Warszawa, 23 kwietnia 2025 r.

DZP-WG.6401.115.2025.WW

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572) - dalej „kpa” oraz art. 56 ust. 1 pkt 2, ust. 4 pkt 4 i ust. 4c, w związku z art. 52 ust. 1 pkt 13 i 14 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, z późn. zm.), po rozpatrzeniu wniosku Komitetu Ochrony Orłów (ul. Kołobrzeska 50/119, 10-434 Olsztyn) z dnia 8 kwietnia 2024 r., znak: KOO/17/2025, dotyczącego wydania zezwolenia na odstępstwa od zakazów obowiązujących w stosunku do osobników gatunków ptaków objętych ochroną gatunkową,

zezwalam

Komitetowi Ochrony Orłów (ul. Kołobrzeska 50/119, 10-434 Olsztyn) na umyślne płoszenie i niepokojenie w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu i wychowu młodych, oraz na fotografowanie i obserwacje mogące powodować płoszenie lub niepokojenie poprzez zastosowanie bezzałogowych statków powietrznych, w obrębie miejsc rozrodu i wychowu młodych, w stosunku do dziko występujących osobników wymienionych poniżej gatunków ptaków, w określonych ilościach:

1. bocian czarny (*Ciconia nigra*) – do 80 gniazd,
2. trzmiełojad (*Pernis apivorus*) – do 50 gniazd,
3. orlik krzykliwy (*Clanga pomarina*) – do 50 gniazd,
4. bielik (*Haliaeetus albicilla*) – do 80 gniazd,
5. kania ruda (*Milvus milvus*) – do 20 gniazd,
6. kania czarna (*Milvus migrans*) – do 20 gniazd,
7. puchacz (*Bubo bubo*) – do 10 gniazd,
8. kobuz (*Falco subbuteo*) – do 50 gniazd,

rocznie, w latach 2025-2027, na terenie województw: kujawsko-pomorskiego, lubuskiego, łódzkiego, mazowieckiego, podlaskiego, warmińsko-mazurskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego, z wyłączeniem obszarów rezerwatów przyrody oraz parków narodowych, pod następującymi warunkami:

- 1) kontrole gniazd przy użyciu bezzałogowych statków powietrznych (dronów) będą wykonywane po okresie wysiadywania, na etapie obecności piskląt w gnieździe,
- 2) czynności będą realizowane w terminach do 30 września 2025 r. oraz od 15 kwietnia do 30 września w latach 2026-2027 r., z dostosowaniem terminów do regionalnej fenologii lęgów poszczególnych gatunków,
- 3) kontrole będą wykonywane przez zespoły dwuosobowe, w których skład będzie wchodził operator drona oraz obserwator kontrolujący pojawianie się i zachowanie ptaków,
- 4) loty dronami będą wykonywane przez doświadczonych operatorów, posiadających odpowiednią licencję Urzędu Lotnictwa Cywilnego, przy użyciu sprzętu wyłącznie w pełni sprawnego technicznie,

- 5) rozpoczęcie kontroli dronem będzie poprzedzone oceną sytuacji w oparciu o uwarunkowania lokalne, wytyczeniem trasy dolotu i powrotu drona do miejsca lądowania,
- 6) start drona będzie odbywał się w bezpośredniej okolicy gniazda, w sposób powodujący kojarzenie przez ptaki pojawienie się drona z obecnością obserwatorów,
- 7) czas trwania jednorazowej kontroli nie będzie przekraczał 3 minut, a w wyjątkowych sytuacjach 5 minut w powietrzu, a po wylądowaniu urządzenia kontrolujący natychmiast oddalą się od gniazda,
- 8) należy zachować bezpieczny dystans około 15 m od gniazda w przypadku użycia drona nadlatującego nad gniazdo,
- 9) po uzyskaniu informacji o zawartości gniazda i wykonaniu dokumentacji fotograficznej dron zostanie skierowany z powrotem na ziemię,
- 10) działania będą realizowane wyłącznie w dobrych warunkach pogodowych (brak opadów atmosferycznych, silnego wiatru i niskiej temperatury), w ciągu dnia, do godziny przed zmierzchem,
- 11) w przypadku zagrożenia życia lub zdrowia ptaków, w związku z prowadzonymi działaniami, należy niezwłocznie przerwać kontrolę lęgu,
- 12) w przypadku konieczności realizacji drugiej kontroli tego samego gniazda w sezonie, będzie ona wykonywana po upływie co najmniej 2 tygodni od poprzedniej kontroli,
- 13) osobami uprawnionymi do realizacji działań określonych w niniejszym zezwoleniu są:

Zezwolenie jest ważne do dnia 30 września 2027 r.

Zobowiązuję Komitet Ochrony Orłów do przedkładania Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska corocznych informacji z zakresu wykorzystania zezwolenia, w terminie **do dnia 31 października w latach 2025-2027 r.**, przy czym ostatnia informacja będzie zawierała również podsumowanie wyników prowadzonych działań.

Uzasadnienie

Wnioskiem z dnia 8 kwietnia 2024 r., znak: KOO/17/2025, Komitet Ochrony Orłów zwrócił się do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o wydanie zezwolenia na czynności: umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych, oraz fotografowania i obserwacji mogących powodować płoszenie lub niepokojenie osobników bociana czarnego, trzmiełojada, orlika krzykliwego, bielika, kani rudej, kani czarnej, puchacza, kobuza.

Bocian czarny, trzmiełojad, orlik krzykliwy, bielik, kania ruda, kania czarna, puchacz i kobuz objęte są ochroną ścisłą na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380). Zgodnie z § 6 ust. 3 i 4 ww. rozporządzenia w stosunku do ww. gatunków zakazuje się m.in. umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych, a także fotografowania i obserwacji mogących powodować płoszenie lub niepokojenie.

Zgodnie z art. 56 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody, organem właściwym do wydania zezwolenia na odstępstwo od zakazu umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych oraz fotografowania i obserwacji mogących powodować płoszenie lub niepokojenie, w stosunku do dziko występujących zwierząt gatunków objętych ścisłą ochroną jest właściwy pod względem obszaru działania regionalny dyrektor ochrony środowiska. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska może zezwolić na odstępstwo od ww. zakazów w stosunku do zwierząt należących do gatunków objętych ochroną częściową i ścisłą jedynie w przypadku, gdy

zezwolenie dotyczy obszaru wykraczającego poza granice dwóch województw lub jeżeli ma to związek z działaniami podejmowanymi przez ministra właściwego do spraw środowiska, w tym dotyczącymi realizacji programu ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej, programów ochrony gatunków zagrożonych wyginięciem lub umów międzynarodowych.

Wnioskowane czynności obejmują swoim zasięgiem województwa: kujawsko-pomorskie, lubuskie, łódzkie, mazowieckie, podlaskie, warmińsko-mazurskie, wielkopolskie oraz zachodniopomorskie, a zatem obszar wykraczający poza granicę dwóch województw. Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, iż Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska jest organem właściwym do wydania zezwolenia na wykonanie czynności w przedmiotowym zakresie.

Zgodnie z art. 56 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody, zezwolenie na fotografowanie i obserwacje mogące powodować płoszenie lub niepokoienie gatunku wydaje się w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, jeżeli dane działania nie są szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji chronionych gatunków roślin, zwierząt lub grzybów oraz w przypadku zaistnienia jednej z przesłanek określonych w art. 56 ust. 4 pkt 1-6 ww. ustawy w przypadku zwierząt objętych ochroną ścisłą.

Zgodnie z art. 56 ust. 4c ustawy o ochronie przyrody, zezwolenie na umyślne płoszenie lub niepokoienie w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych wydaje się w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, jeżeli dane działania nie są szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji chronionych gatunków zwierząt.

Jak wynika z informacji przedłożonych przez Wnioskodawcę, celem wykonywania wnioskowanych czynności związanych z płoszeniem i niepokoieniem ptaków jest przeprowadzenie pilotażowego programu, w latach 2025-2027, wykonywanego przez wytypowaną grupę członków Komitetu Ochrony Orłów, którzy w ramach prowadzonej działalności (kontroli lęgów) sprawdziliby reakcje wybranych gatunków ptaków objętych ochroną na zastosowanie dronów w pobliżu ich stanowisk lęgowych. Zebrane dane pozwolą ocenić, czy kontrole gniazd przy użyciu dronów mogą stwarzać zagrożenie dla gatunków ptaków objętych wnioskiem i wytypować gatunki, które nie wykazują negatywnych reakcji, a ich lęgi mogą być bezpiecznie kontrolowane przy użyciu tej metody. Na podstawie uzyskanych wyników, Komitet Ochrony Orłów proponuje opracowanie wytycznych opisujących zasady użytkowania dronów do kontroli gniazd ptaków drapieżnych, bociana czarnego i puchacza, które zostaną udostępnione regionalnym dyrekcjom ochrony środowiska. Dokument ten będzie mógł stanowić kodeks dobrych praktyk dla użytkowników dronów posiadających zezwolenie na wykorzystywanie ich do kontroli lęgów, zajęcia gniazd, lub wykonania dokumentacji fotograficznej. Ponadto, zalecenia mogą być wykorzystane do oceny zagrożenia wynikającego z wniosków o użytkowanie dronów ze strony fotografów, wykonawców ocen oddziaływania na środowisko czy inwentaryzacji przyrodniczych.

Analizując przedmiotową sprawę tut. organ wziął pod uwagę, że zaproponowane działania mają charakter programu pilotażowego w celu opracowania ewentualnych wytycznych w zakresie zastosowania bezzałogowych statków powietrznych do monitoringu wybranych gatunków lęgowych. Zaplanowane działania zostały ograniczone do wybranych gatunków ptaków, a także do niewielkiej liczby gniazd w stosunku do krajowych populacji lęgowych poszczególnych gatunków. Stosowanie dronów w celu monitoringu gniazd i lęgów będzie realizowane przez członków Komitetu Ochrony Orłów posiadających odpowiednie uprawnienia do obsługi bezzałogowych statków powietrznych, a także mających odpowiednią wiedzę na temat biologii lęgowej i behawioru gatunków objętych wnioskiem. Mając na względzie powyższe, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska uważa, że zaplanowane działania wykonywane zgodnie z warunkami określonymi w niniejszej decyzji nie będą

szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie populacji chronionych gatunków. W celu kontroli realizacji zezwolenia Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska zobowiązał Komitet Ochrony Orłów do corocznego przekazywania sprawozdania z realizacji zezwolenia.

Biorąc pod uwagę charakter opisanych wyżej działań, wydanie zezwolenia na wnioskowane czynności odpowiada przesłance wymienionej w art. 56 ust. 4 pkt 4 ustawy o ochronie przyrody, warunkującej wydanie zezwolenia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska tj. realizacji badań naukowych. Przy rozpatrywaniu wniosku tut. organ wziął pod uwagę, że wnioskowane czynności będą wykonywane w celu uzyskania wiedzy na temat możliwości wykorzystania bezzałogowych statków powietrznych do prowadzenia monitoringu ptaków lęgowych. Stosowane do tej pory opisane i poznane metody monitoringu lęgów ptaków drapieżnych poprzez obserwacje z punktów widokowych lub z ziemi przy użyciu odpowiedniego sprzętu dostarczają znacznej wiedzy na temat biologii lęgowej ptaków, mogą wydawać się jednak niewystarczające ze względu na brak możliwości oglądu sytuacji w gnieździe, a co za tym idzie dokładnego zbadania parametrów takich jak sukces lęgowy lub produktywność poszczególnych gatunków ptaków.

W przedmiotowym przypadku brak jest zadowalających rozwiązań alternatywnych, pozwalających na przeprowadzenie badań dotyczących biologii lęgowej ptaków. Ewentualną alternatywą w stosunku do użycia dronów w obrębie miejsca rozrodu i wychowu młodych może być bezpośrednia wspinaczka obserwatora do gniazda. Metoda ta może negatywnie oddziaływać na ptaki w miejscach lęgowych, gdyż co do zasady czas jej wykonywania jest dłuższy niż w przypadku metody zakładającej użycie drona.

Biorąc powyższe pod uwagę, należało orzec jak w sentencji.

Pouczenie:

Prowadzenie prac na terenie stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową, zgodnie z art. 60 ust. 7 ustawy o ochronie przyrody, uzależnione jest od uzyskania zgody właściwego miejscowo regionalnego dyrektora ochrony środowiska na odstąpienie od zakazu zawartego w art. 60 ust. 6 pkt 1 ww. ustawy.

Zgodnie z art. 131 pkt 14 ustawy o ochronie przyrody, kto bez zezwolenia lub wbrew jego warunkom narusza zakazy w stosunku do roślin, zwierząt lub grzybów objętych ochroną gatunkową, podlega karze aresztu lub grzywny.

Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska kontroluje spełnianie przez Wnioskodawcę warunków określonych w niniejszym zezwoleniu, a także cofa je, jeżeli warunki te nie są spełnione (art. 56 ust. 7a oraz ust. 7j ustawy o ochronie przyrody).

Od niniejszej decyzji nie służy odwołanie, jednakże strona niezadowolona z decyzji, zgodnie z art. 127 § 3 kpa, może zwrócić się do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego zezwolenia.

Zgodnie z art. 52 § 3 oraz art. 53 § 1, art. 54 § 1, a także Działem V, Rozdziałem 2 i 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 935, z późn. zm.) jeżeli strona nie chce skorzystać z prawa do zwrócenia się z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, może wnieść do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie skargę na decyzję w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji stronie. Skargę wnosi się za pośrednictwem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Wpis od skargi wynosi 200 złotych z zastrzeżeniem, że istnieje możliwość ubiegania się przez stronę o zwolnienie od kosztów sądowych, albo przyznanie prawa pomocy.

Ponadto, zgodnie z art. 127a § 1 kpa w trakcie biegu terminu do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy strona może zrzec się prawa do wniesienia takiego wniosku. W myśl art. 127a § 2 kpa z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do

wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, co oznacza brak możliwości jej zaskarżenia do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

Zgodnie z art. 130 § 4 kpa, w związku z art. 127 § 3 kpa decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, jeżeli jest zgodna z żądaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Z upoważnienia
Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska

ANNA RONIEM-DOLAŃSKA
Zastępca Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
Zastępca Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
/ – podpisano cyfrowo – /

Otrzymuje:

Komitet Ochrony Orlów
ul. Kołobrzeska 50/119, 10-434 Olsztyn

Do wiadomości:

1. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku
ul. Dojlidy Fabryczne 23, 15-554 Białystok,
2. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
ul. Dworcowa 81, 85-009 Bydgoszcz,
3. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim
ul. K. Jagiellończyka 13, 66-400 Gorzów Wielkopolski,
4. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi
ul. Traugutta 25, 90-113 Łódź,
5. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie
ul. Dworcowa 60, 10-437 Olsztyn,
6. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu
ul. Kościuszki 57, 61-891 Poznań,
7. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie
ul. Słowackiego 2, 71-434 Szczecin,
8. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie
ul. Sienkiewicza 3, 00-015 Warszawa.